

Намеравао сам да пишем о првим председничким данима Томислава Николића и (не)очекиваним искушењима која се у вези са тим јављају. Но, с обзиром да сам о тој ствари већ нешто рекао у изјави за Политику, радије бих проговорио о нечему што сам још давно обећао, а што нисам ни стигао нити желео да посебно покрећем током предизборне кампање, да не бих доливао уље на ватру већ постојећих оптужби и сумњи.

У наредних неколико сати знаће се да да ли је Вук Јеремић изабран или није за председавајућег Генералне скупштине УН, али то је само спољашњи повод да се мало више проговори о „случају Јеремић“ који је вишеструко индикативан и поучан за дубље разумевање српске политичке сцене и својеврсне политичке патологије која ту сцену продукује и одржава.

С једне стране, упадљиво је како је о тој реално важној теми било веома мало речи у домаћој јавности, заправо много мање него што су томе пажњу посвећивали у иностранству. С друге стране, ретки текстови који су се о томе уопште могли прочитати у нашим медијима говоре оно што смо знали и што је свако нормалан могао да претпостави. Наиме, Јеремићеву кандидатуру у УН здушно подржавају [Руси, а против ње највише и најактивније раде Немачка, Аустрија, Турска, Хрватска и Албанија – и из другог плана САД](#)

. Дакле, све логично и очекивано. Међутим, оно што је много мање логично и што мало ко са стране може да претпостави, а још мање да схвати, јесте то да је Вук Јеремић већ најмање три године трн у оку не само овдашњих Евро-фанатика и „атлантиста“, него и локалних „турбо-патриота“, који га мрзе и нападају малтене више него Чедомира Јовановића, Наташу Кандић и Хилари Клинтон заједно. Као да свима одговара да што пре пропадне, како на гласању у УН, тако и уопште, и да се склони са овдашње политичке сцене.

И док се жучни напади са другосрбијанске, ЛДП и НВО стране још и могу разумети, с обзиром да га они доживљавају као неку врсту отпадника и „издајника“ њихове ствари, случај са патриотским нападима завређује посебну и дубљу пажњу. Ако којим чудом

„Случај Јеремић“ и странпутице патриотизма

Пише: Ђорђе Вукадиновић
петак, 08 јун 2012 14:32

Јеремићева кандидатура у УН прође, то ће за једну групу патријота бити само још један доказ да је „све договорено“ и да је „више него очигледно“ да му не било допуштено да дође на то место без америчког одобрења и да није „њихов човек“. А ако, пак, изгуби закључиће да је „испушена лула“, „губитник“ и неспособњаковић који је завршио каријеру. Дакле, обрни-окрени, увек ће бити грбав, при чему је тешко рећи да ли би у случају Јеремићевог неуспеха на њујоршком гласању више задовољних било у његовој матичној странци, „националној“ опозицији или београдским „англоамеричким“ и про-германским дипломатским круговима.

Хоћу рећи да начин на који поједине патријотске групе мере Јеремића неодољиво подсећа на један од чувених тестова којима је својевремено инквизиција испитивала основаност оптужби за вештичарење. Баце несрећницу у воду, па ако се удави, онда у реду, а ако исплива – значи да је вештица и треба је спалити. Уосталом, Слободан Антонић је више пута опширно и убедљиво писао о тој врсти [карикатуралне \(крипто\) „аналитике“ и „видовњаштва“](#) које је склоно да баш у томе што нека ствар по свим својим видљивим обележјима изгледа, на пример, бело, види поуздан и сигуран „доказ“ да је у питању нешто баш супротно и сасвим другачије.

На страну што нисам убеђен да је све ово са кандидатуром Јеремићу требало и што ми се чини да би било паметније да, кад већ није демисионирао одмах након оне седнице Генералне скупштине УН када је био принуђен да у име Србије поднесе ревидирани текст резолуције „усаглашене са ЕУ“, сада мирно сачека постизборни расплет и види да ли ће и ко смети јавно да каже да ДС (ЛДП, СПС, СНС...) има бољег кандидата за министра спољних послова него што је он. Овако се, иако то формално не значи и не имплицира, својом кандидатуром за председавајућег Генералној скупштини, на неки начин сам повукао и олакшао посао свима који из различитих разлога нипошто не желе да га виде на месту шефа дипломатије.

Није спорно да је Јеремић правио доста грешака. Да је на челно место у МИП-у дошао прерано, недовољно искусан и спреман да би управљао једним тако гломазним и компликованим системом. Али овде говоримо о политици и уверењима, а не о кадровану и менаџерским способностима. А Јеремић је на најбољи могући начин, често и опструирајући из сопствене владе или председништва, спроводио више-мање немогућу политику „и Косово и ЕУ“ и много учинио да загорча живот приштинским, америчким, британским, немачким и француским дипломатама широм света, задуженим за „имплементацију“ косовске независности. Није он тај ко нам може или је могао „вратити“, односно „сачувати Косово“, нити се, поштено говорећи, та ствар уопште може разрешити било каквим дипломатским или правним средствима. Но, у тој својој готово немогућој мисији показао је невероватну енергичност, инвентивност и упорност, коју му признају

чак и они које је тим својим активностима највише ометао и саплитао.

С друге стране, Јеремић је често умео да иде на руку својим домаћим противницима тиме што је био сувише нестрпљив и преамбициозан, па онда и помало лакомислен и брзоплет у неким ситуацијама. (Такође, чини се да је прецењивао значај личног контакта и своје неспорне убеђивачке способности и када се ради о Борису Тадићу и када је реч о страним политичким личностима попут Давутоглуа, Вестервелера или Хилари Клинтон.) Зато морам признати да је у читавој овој ствари око кандидатуре мени било највише дискутабилно његово веровање да може доћи на чело Генералне скупштине мимо воље – још увек – главног глобалног шерифа и „боса“ у овако осетљивом међународном тренутку, односно у јекну ескалације иранске и сиријске кризе. Не кажем да је немогуће, али мислим да је изузетно тешко и можда није било вредно толиког труда и ризика. Другим речима, сумњам мање у његов патриотизам, него у – али то је већ сасвим друга тема – његову зрелост и његове политичке процене.

Уосталом, довољно је само чути шта о Јеремићу као министру и наследнику говори, на пример, Живадин Јовановић, коме, претпостављам, нико неће оспорити патриотски ни дипломатски педигре. Или са колико срдачности се према њему односи један Сергеј Лавров, којем, ваљда, ни најлуђи криптоаналитичари неће оспорити политичко искуство, нити га оптужити како заједно са Јеремићем и НСПМ-ом саучествује у „великој обмани“ српског патриотског бирачког тела. Или колико наклоности према Јеремићу показују иначе пословично уздржани Кинези. Или, ако ни то није довољно, шта о њему говоре западни дипломатски кругови и како га дословно мрзе београдске империјалне експозитуре. И како се чак и у Викиликсовим документима, из којих се тенденциозно и фрагментарно извлачи део патриотских оптужби против њега, почев од 2009. па надаље о Јеремићу говори као о „великом разочарању“ про-западне политике и, уз Милорада Додика, највећој сметњи реализацији регионалних планова Империје. И како није искрени европејац, него зарад стицања популарности удара у „националистичке бубњеве“.

Наравно да данас човек не може бити сигуран готово ни у шта и да ствари понекад – поготово у политици – заиста нису сасвим онакве какве изгледају. Али треба разликовати пожељан и здрав скептицизам од бесмисла и тенденциозног лудила. Мислим да је чак и сваки појединачно од аргумената из претходног пасуса (а камоли сви заједно!), више него довољан да се схвати неоснованост и бесмисленост оптужби на рачун Јеремића као „западног пројекта“, и то у тренутку док је он, уз руску помоћ, по свим меридијанима водио неравноправну битку са водећим западним дипломатијама да спречи или бар успори процес признавања Косова и његов улазак у међународне институције и форуме. А при томе је код куће на обе стране био третиран као „издајник“ и био буквално медијски и политички стрељан, уз веће или мање аплаузе широм

„Случај Јеремић“ и странпутице патриотизма

Пише: Ђорђе Вукадиновић
петак, 08 јун 2012 14:32

политичке сцене (не рачунајући, мора се признати, коректан став „отписаних“ и маргинализованих радикала), и уз разапињање сваког ко би се усудио да том квази-консензусу патриотских и про-европских снага о Јеремићу као негативцу имало противречи. У сваком случају, Јеремић се борио како-тако, у неком бољем тиму вероватно би и он постигао више. А тек ћемо видети да ли ће нова влада и нови министар – или Николић и Вучић сада у новим улогама – хтети и умети да учине више и боље од тога.

Али сада, при крају баладе, или макар овог чина, поставља се непријатно, али одсудно питање које тражи одговор независно од самог Јеремића и његове будуће политичке судбине. Да ли је, наиме, могуће да је оно што се представља као српска патриотска сцена баш толико глупо, или, пак, толико страначки острашћено и заслепљено – или је напосто сво време радило за супротну страну?! При чему не могу да проценим која је од те три могућности (а могуће да су све помало у игри) вероватнија, нити која је гора и погубнија по националну ствар. И не лежи ли у таквој структури овдашњих „националних снага“ макар део објашњења за серију тешких државних и националних пораза које смо претрпели у претходне две деценије?